

Život s ohněm a železem

Je to krásná práce. Jen se nesmíte bát ušpinit si ruce, říká umělecký kovář Vítězslav Bobčík

**Vítězslav Bobčík z Podolí u Uher-
ského Hradiště se v září stal prvním
uměleckým kovářem, který obdržel
Cenu Vladimíra Boučka za zachování
a rozvoj lidové umělecké výroby.**

„Popravdě řečeno, toto ocenění jsem příliš nečekal. Cena se uděluje už patnáct let, ale z kovářského řemesla dosud žádný oceněný nebyl. Proto jsem velmi rád, že si ve Slováckém muzeu a na radnici mé práce všimli a že se jim líbí,“ říká kovář z Podolí.

Kovadlina s kladivem si jej podmanila už v dětství, na své řemeslo nedá dopustit. „Dnešní doba řemeslu moc nenahrává, moderní technologie umožňují jiné možnosti výtvarku. Ale když vás to chytne, tak vás to nepustí. Ať už jako řemeslo nebo aspoň koníček. Kovářství je krásná práce. Jen se nesmíte bát ušpinit si ruce,“ zdůrazňuje Vítězslav Bobčík.

Jak jste se dostal ke kovářství?

Dá se říci, že to je rodinná tradice. Můj dědeček se vyučil v oboru kovář-podkovář na kurzu na vojně v Košicích a po návratu se tímto řemeslem začal živit. Věnoval se ale spíše zámečnické kovařině, vyráběl různá děrovaďla, pákové nůžky, zemědělské nástroje. Zkrátka to, co si tehdejší doba žádala. V tomto prostředí jsem se pohyboval už od dětství. Kovárna mě táhla od malička, trávil jsem v ní s dědečkem hodně času.

Co člověk potřebuje k tomu, aby dělal uměleckého kováře? Je nejdůležitější fyzická síla?

Podívejte se na mě, nejsem žádný urostlý obr. V dnešní době nám s tou nejtěžší prací hodně pomáhají stroje, jako jsou například buchary. Samozřejmě pořád je často nutná kovadlina a kladivo v ruce.

A co znalost technologie, umělecká představitivost a výtvarný cit?

Po základní škole jsem šel do učiliště v MESITU, kde byl otevřený obor

Těžkou práci dnešním kovářům ulehčují buchary a další stroje.

umělecký kovář-zámečnický zakončený závěrečnou zkouškou a výučním listem. Byli jsme tehdy v ročníku čtyři kováři. To byly tři roky, kdy jsem se s tímto oborem do hloubky seznamoval. Na výtvarno tam ale nebyl takový důraz, šlo spíš o řemeslo. Pak jsem se dozvěděl o Střední uměleckoprůmyslové škole v Turnově, která má tradici už 140 let. Učí se tady zlatníci, brusiči drahých kamenů a také umělečtí kováři. Po talentových zkouškách jsem se tam dostal a v roce 2001 odmaturoval. Člověk se učil u akademických sochařů a malířů, hodiny s nimi byly velmi přínosné. Asi právě tady se můj výtvarný cit rozvinul nejvíce.

Hodně oblíbená bývají kovářská sympozia, ukázky práce naživo jsou pro návštěvníky velmi atraktivní. Stejně jako prezentace na jarmarcích lidových řemeslníků. Účastníte se jich?

Už když člověk jde na nějaký jarmark a zdaleky slyší kovadlinu, hned zbystrí... Kovářské akce jsou pro diváky velice efektní. Snažím se jich účastnit, je to hodně přínosné. Za ty roky jsem na nich nasbíral spoustu zkušeností a také kamarádů. Jde o vzájemné setkávání se a také o prezentaci vlastní práce. Člověk tam něco na ukázkou vyrobí, ale

zároveň může některé své věci dovézt, vystavit a nabízet. Škoda letošního roku, to jich moc nebylo. Buchlovské kování, které máme nejbliž, také padlo. Přitom to bývá velmi vydařená akce. Na Helfštyně se letos konalo jen Noční kování, kdy kováři pracovali pouze jeden den od pěti do půlnoci. V září ještě proběhlo mezinárodní sympozium v Bečově nad Teplou.

Vyrábíte s kovadlinou i za hranice?

Ve světě je hodně takových sympozií. Před časem jsem se přidal ke kamarádům, kteří založili spolek Kováři Olomouckého kraje. Někteří z těchto chlapíků pracovali u světoznámých kovářů v Itálii, například s legendárním Claudiem Botterem. Právě v Itálii se koná mnoho podobných akcí a měl

Aniělé u kaple v Podolí.

Kdo je Vítězslav Bobčík

Vítězslav Bobčík se narodil v roce 1979 v Uherském Hradišti. Vyrůstal v Podolí v rodině s tradicí kovářského řemesla, jeho dědeček Antonín Ševčík byl vyučeným kovářem a podkovářem, provozoval také zámečnictví. Toto prostředí Vítězslava Bobčíka od dětství formovalo, a tak se rozhodl pro kovářské řemeslo. Nejprve se ho učil na Střední škole MESIT v Uherském Hradišti, kde byli jeho mistry Jaroslav Válek a Michal Wunderlich, pak na Střední uměleckoprůmyslové škole v Turnově u akademického sochaře Jana Mastníka. Pak pracoval dva roky v Poličce v kovárně Petra Cacha. V roce 2003 se vrátil na Slovácko a obnovil kovářskou dílnu svého dědečka v Podolí.

Sortiment jeho výrobků představuje širokou škálu předmětů, od užitkových přes dekorativní až k autorským návrhům. Zhotovuje ploty a brány, zábradlí, mříže, kliky a panty, okenní zábrany, dopisní schránky, ale také věšáky, svícny, garnýže, křbové doplňky, nábytek, bytové doplňky, hřebíky, dekorativní podkovy, kované plastiky nebo i hospodářské nářadí. Je tedy schopen vytvořit z kovu téměř vše. Více na webu www.certovakovarna.cz.

Atributy řemesla: kladivo a kovářská výheň.

Foto: Sx Pavel Stojar

Přichází zákazníci s vlastní představou nebo sám vymýšlíte vzhled a tvar věcí?

Z velké většiny jsou to mé návrhy. Lidé mi popíší svou vizi a já se na ni snažím naladit, aby byla spokojenost na obou stranách. Aby návrh i konečná realizace odpovídala zákaznickovým představám, jeho vkusu a potřebám, protože ten předmět většinou bude používat desítky let.

Jaký je zájem o vaši produkci, rostete?

Začínal jsem v podstatě jen po známostech. Pak se zájem rozvíjel a rozrůstal. Teď je té práce tolik, že si člověk musí vybírat. Myslím, že kovářství je na vzestupu a s řemeslem začíná hodně mladých, přibývá třeba i nožířů.

Dokážete říci, co nejzajímavějšího jste vyrobil? Viděl jsem třeba ukovanou kyticí růží...

Těch růží už jsem udělal hodně, i pro svou manželku nebo pro mámu. Ale ukoval jsem třeba kočku s koťátkem. Myslím, že to dopadlo velmi dobře. Kočku jsem pak dělal ještě několikrát. Byly to i další nejrůznější zvířata, jako ptáci nebo gepard. Některé jsou k vidění v Kozozoo ve Starém Městě. Skutečně ojedinělá práce jsou sochy andělů v životní velikosti u kaple v Podolí. To už

byla opravdová sochařina a myslím, že se povedly a areál pěkně doplňují.

Vy jste řemeslo převzal po dědečkovi, máte už v rodině nějakého následovníka?

S rodinou jsem začal později, takže mé děti jsou zatím malé. Dcera Rozárka má čtyři roky a železo ji zatím moc nenadchlo. Syn Mikuláš má teprve rok, ale když slyší nějaký hluk z kovárny, je z toho nadšený. Před časem jsme s malým vyrazili na procházku po dědině, nezapomněl si vzít kladívko do ruky a pořádně na něco poklepal. Pokud mu to vydrží, najde se možná i nějaký následovník. Tak uvidíme, třeba ho to chytí až trošičku povyroste. Bylo by to samozřejmě hezké.

Pavel Stojar

jsem tu čest tam s olomouckým spolkem českou kovařinu reprezentovat. Na takové akce jezdím i do Německa nebo Rakouska. Bývají i v zámoří, ale těch jsem se ještě neúčastnil. Absolvoval jsem ovšem půlroční stáž v Middletownu, poblíž New Yorku, u kováře a českého emigranta Václava Bařiny.

Co po vás nejčastěji lidé poptávají?

Je to různé. Hodně se dělá zábradlí a brány do exteriérů, ale také spousta drobnějších věcí do interiérů, potřeby ke křbu, garnýže, svícny. Tyto stavební a domovní doplňky jsou v kovářině nejčastější. S čímkoliv někdo přijde, snažím se vyhovět.

Udělení ceny Vladimíra Boučka.

Foto: Město Uherské Hradiště